

N. 199.

1-361-75

Original informado recibida por la corte
del magr regner de conflot Xapri
a petició de don Pedro de perapetuz
2 de Brill

1594

In o loco

Isa Isac et noy

for veguer y non vegueren totz los con-
haimen a fighis dit for veguer gran perit
de llurs bones y vides si y conforme
agui se narra

ffuit sibi lesy foram dno dno iudice
barrera Et ffeno

ffuit sibi lesy foram dno dno iudice

honor for petro mayenblos d. Callano
puy terre confluent testis datus ad pcedu
inflamom puy pposse diti dñi iudicis barrera
ffuit sibi lesy foram dno dno iudice

Et interro sup conteny iudicia paxim pfor
nations redula

Et dicit que contra veritat dñi ho fapant p
efferaici molt publici y notori conuencen

ffuit sibi lesy foram dno dno iudice
manat per ell endit llo de holeta quant
seguila molt dedit Callanell zairei behe
tambre dit for don Pedro de perra pertya
pceduill ab algunb vassally dela baronia
for qui tambe pffixen per affanovic
hasen tal rey

ffuit sibi lesy foram dno dno iudice
barrera Et ffeno

6

diso in ista villa ^{et} confluunt
honor preloz quip factor loci de solera
terre confluunt et statuat predictis in lano
qui sunt in posse vici omni iudicio barrera
sunt dicere veritatem

Et inter eos ipse et sunt contentus in ista
capiti informationis regula et
Et dicit qd ante veritatem assidue facit
Et sunt per eos aici molt publicis
notori cum enbharu per qd illi si troba sunt
assidue manat per oit sor repueren
oit ellos de holeta quod se sepni lo effere
quod dedit Casanach quod met ab oit
sor don pedro de vera pertusa de el rill
et alios ~~et~~ vassally de dita baronia de
qui tambe assidue facit et si trobaren sunt
per affanour ha den galrey

fuit sibi legi foram diso uno iudice
barrera Et Gene

De premisis originaliter fidei facis ego diso
petit Torredonch regens fori baronia omni iuris
manu mea et sua et alio occupati ne possit
non potui copiam autentice extrahere. v.

informes both

2905-020

Nº 249

589

Notas y respuesta
Informatio -

Φ

no 1019 -

Informatio sobre el
que para el fisco del
Gobierno de Aragón
puede -

2783

Die decima tertio mensis octobris millesima sexcentesima
sexto in loco de Rodeno

Peruenit ad auditum Sabellianus filii procurator totius vici comitatus
de Jocho Oliverium de gleu qui dicit Ing de durban et talla ferro
et alios frangere nas cohadonatos et armatos tormentis feru siue arcibus
sot pedrinyallz intraffe regnum hispanie et in terminis de stupide-
ra qui est de pertore et diti vici comitatus de jocho captos tenu-
isse et accepisse quam plures mulos loci de Rodeno diti vici co-
mitatus Nec non quam plurima animalia eorundem grauitor
de linguendo et violando regiam iuris ditionem ach vici comi-
tatus diti vici comitatus de jocho Propterea dictus filii procurator
comparens coram mag. d. monserato arguet J. V. D. iudice ordina-
rio totius diti vici comitatus de jocho supplicat de predictis informa-
tionem recepi dictumqz oliverium de gleu talla ferro et alios ob-
complices et culpabiles capi debite puniri et castigare Et dictus
monseratus arguet iudex predictus provideat ministrati tes-
tibus paratus est illos examinare

Arguet iudex

Die

Andreas Manzanos agricola siue braserius loci de Rodeno etatis
triginta annorum cognito per honor michaellem Escapo
banulum diti loci testis qui iurauit ad dominum deum in
posse mag. monserati arguet J. V. D. iudice curie banuli
predicti loci dicere veritatem

Et interrogatus ipse testis per dictum dominum iudicem super
curie peruenit

Et dixit que lo primer die de Setembre proximo passat de
mati al cixir del sol y menanaua des del present loch
de rody alterma de stupidera que del sor bascompta
de joch ies dins lo regna de espanya y manaua vna mala
embastada de joan den amor y agel del present
loch y mon amor que anaua a cercar vna carraga

10
de Menja. A quant fui al cap demunt de la Cruzada en lo
sannireal dit lo camí del res que es indit terme de rupidera
molt d'entra espanya feca de mitja lluga dintre de
espanya trobi a Oliver de glau dit mussur de dur
ban ab una clau de pedrenyal pero io no li uia
la clau ab alguns vint homes armats ab pedrenyas
y altres armes entre els quals hi auia fuges a portaua
pedrenyal curt y me pengueren amigala bestia y nos detingueren
aqui sencha de vna hora per mes o mancho indigue dit mussur
de durban que per que li auia arrestats vns moltons en lo pent lloc
de rodes que ell nos ne uolia aportar presos en frança lo castell de
montalba que es dins lo regna de frança juntament ab mi tenia
presos dit mussur de durban Antoni Puell Joan Roستان y fraces
rostan son germans y macari rossell y joan de la uall Antoni Serra Ba
tomeu peyret y altres del pent lloc de rodes y tenint nos presos vint
vingue de l'armada de montalba mestre frances baixador de lla
y paula a dit mussur de durban y digue que uolia fer guar als ho
mens de rodes y aixins ne deira ancor y asseu lo que passa.

Jo Gabriel nogues firmo la present depositio per dit Andreu lanzeres
per no saber des ciures.

_____ fuit sibi lectum p[re]sente d[omi]no d[omi]no iudice
et perseverauit.

_____ Dicitodie

Macari Rossell agricola loci de rodesio etatis triginta annoru
cognit[us] d[omi]num dominum iudicem testes qui iurauit ad
dominum deum s[ui] posse dicti mag[ist]ri monerati arguer[et] iudici
pentis loci ducere veritatem.

Et interrogat[us] per dictum dominum iudicem super ciuibus peruentis.
Et dixit que lo primer die de setembre proximo passat de mati al
circe del sol jomen anaua a traballar a una antiga en lo
terme de rupidera que es dins lo regna de espanya y quant

11
fui dalt en los cami del reique es Cami real oins dit terme de rapide
va y molt dintre del regne de spanya trobi a mussur de durban
armat a buna pistola surta acompanyat ab diuinyt o vint o
vint homens poc mes o manco armats a b diffareny armes entrel
qual ni auia hu que aportaua un padinyal curt del qual
folly conagui lo peire de montalba que li diue mestre
joan la peira y en bertan tot del lloc de montalba y mori-
at dedit mussur de durban que li diuen talla ferro Antoni de
mussur y los arres tot de montalba y en arubar ally ahont eren
dit mussur de durban medigue quem tingues y me assenta b
y ordigue quem prenien per que en l'ortima de rodez li auian aue-
tat algun bestiar. Ipo li digui que nosabia tal y abmi tambe
dit mussur de durban tanis presos joan y frances rostan y ger-
mans joan de joan lo gauatro Bartomeu Beinet y quatre
besties den camp y altres persones y besties del pent lloc de rodez jns
tingues presos una hora poc mes o manco y tenint nos presos ari-
ba de la uolla de montalba que es en lo regna de francsa
ahont resideix dit mussur de durban mestre frances lobaixa
Joan de illa y parla ab mussur de durban y nosaltres no pogem
entendre lo que diuen y les hores apres de auer parlat dit mussur
de durban y lobaixador de illa sen anaren ala volta de mon-
talba y abans de anarsen dit mussur de durban digue a Antoni
puell del pent lloc de rodez que tambe astaua pres ab nosaltres
que vingues a rodez y que digues al balla que li tornas los moltons
que l'itencia emparat sino que ell faria sugar los de rodez dit
antoni be vingues assi a rodez pero no torna resposta y quant no
saltres verem que dit mussur de durban sen era anat ala vol-
ta de montalba nosaltres nos ne anare a treballar y asso es lo
que passa

Jo Gabriel noques firmola present depositio p macari rostell pno
la ber de sciure. fuit sibi testam pnte di sto dno iudice
et persenerauit.

Ditla die.

Joannes de laually famulo francisci campes agnoscit pentis loci de roderis cog-
nitus per mag^u iudicem et alij et dixit triginta annos parum plus
del minus testis qui iuravit in posse in posse dicti iudicis diuere ventura
Et inq^{ta} ipse testis per dictum dominum iudicem super curie pre-
sentis peruenit

Et dixit que vndie que li aparere lo primer de setembre de mati-
al aixir del sol io men anaua a llauras en lo terra de rupideras que
es dititras de esparijas y manaua duas mulas y dos enques de dit camp
mon amo y auian ab mi Antoni serua aixi be muso de dit camp y
quant forem alt en lo cami del rey que es cami real dins dit terre
de rupideras y molt dintre sparias merique musur de durban ab uns
gorniments de pedrenial ab alguns vint homes armats tambe ab
dissants armes dels quals ne auia hu que aportaua pedrenial eut
jentre ell solament y conegui en que lidiuen en gingo de montalba
jen auibar a font eren dit musur de durban me digue restat e
jm feu seure alli a font hera la font que ell manaua que era
dins lo cami real gestant alli les mulas de dit mon amo sen ana-
ven y io digui al altre moso que venia ab mi que anas agitar
las mulas que sen anaven jell digue laixalas que per ventura
no lauraras de viuy aixir de tongue cerca de huna hora ami y a
altres gones y besties del lloc de roder fins gringues mestre franse
lo baixador de illa que venia de la volta de montalba abny
que no vingues digues adit musur de durban a antoni Buell
del pent lloc al qual tambe auia pres que vingues al present
lloc de roder y digues al balles de roder y anen joan den antic sili
volien rander los moltons que tenien arades y noque ell los fa-
ria suar als de roder y dit Antini vingues en lo pent lloch pero
no torna resposta y apres vingue vingue mestre franse
lo baixador de illa y portaua ab musur de durban y apres de
auer parlat vna estona a la volta de montalba ndaltres

nos ne vinguera y aslo es lo que passa

Jo gabriel nogues firmo la present de posicio per Joan de la vall
nosaber de soure.

Fuit sibi lectum presente dicto domine iudi-
ce et seueravit

Dicta die

Antoni de ara famula dicti Campi etatis viginti quinq; annoru
cognitus per dictum mag^m iudicem testis qui iuravit ad dominos
proposse dicti iudicis dicere veritatem

Et interrogatus si dictum dominum iudicem super curia denunti-
auit

Se dixit que un die del mes de setembre proximo passat que li apar-
ere lo primer die del mes de mati ell sen anare del present lloc en lo
terma de rupidera en companyia de Joan de la vall tot
dos mossos de frances Campi engel del pnt lloc de rodes
zanaren a llaurar ab dues mules y dos eugues de dit camp y quat
Jo quant foren alt al cap de la puiada en lo cami real dit lo
camí del rey dins lo termo de rupidera y molledins esparija
trobarem a musur de durban ab seua de vint homens armats
ab dissarent armes entre ell quahy conaqui onciat de musur
de durban que li diuen tallas ferro y motas y quetesteue for-
nolla tott habitans endit lloc de montalba y en aribar a dit
musur de durban medigue que de faualas de la euga on
que anaua a caual y m feu detenir amz al bestiar y tambe
feria presos a altres homens y besties del present lloc de rodes dit
medit joan de la vall que anas agirar una mula de les nostres dit
musur de durban medigue que ho deixas que peruen tur a
no laurario de viuy ftenent nos aixi presos viuy jo y hoi que digue
a Antoni Puell del present lloc de rodes que tambe s'haue de legut

16
Ab nosaltres que vingues en lo pent lloc que dagues al barlla
y aform des nen ties que li tornasen los mostors sino que ell los faria
fuar ins fou encaminar a tot lo bestiar que tenia pres en ues locamie
de montalba ins de tingué allí foua de un hora poch mes o mancho
fins quei ariba meshe franfel baixador de la vida de illa y par
la ab dit musur de durban y tot dos son mare ala uolta de mo
talba y nosaltres veyint que son oren matz nos ne anarem
ahont nos aparaque y esto es lo que passa.

Jo Gabriel noques firmo la present depositio de antoni serra
per no saber de sciure sciure.

Sunt sibi testum presente dicto domino
iudice et perseveravit.

Dicto die

Bartolomeo Baret agricola pntis loci de ioderio etatis quinquaginta annorum cognitus per dictum iudicem testis qui iuravit in posse
dicti domini iudicis dicere.

Et interrogatus per dictum dominum iudicem.

Et dixit que vndie del principi del mes de setembre proximo passat
de mati go men anava a talalla en lo terme de rupidera y
quant fuij alt en lo cami real que es del terme de rupidera
usca de mitga lengua dintre de espanya trobi a musur de durban
ab sercha de desuit o vint homes armats ab differentes armes
y dit musur de durban me digues que me assentayjm feu assen
tar ab altra gent que tenien presos los quals oren macari rossel
y dos musos deo camp y altres persones y besties del present lloch
de rode y viu que feu encaminar las bestias en ues lo torrent o
vall en ues lo cami de montalba ahont resideix dit musur de
durban y entre els altres que oren ab compnia de musur de dur
ban y nonequi on eriat seu qui diu talla forojun tal andren
tot del lloc de montalba y tanint nos allí presos ohi jo que musur
de durban digue a antoni puell fadiu del present lloch de rode

15
que vingue adir al ballar de rodeo y ane Joan den, Intus que lico
nassero los molinos que li tenien enpanat alia ment el faria
suar los de rodeo y dit Antoni vingue pero no tona y al cap de
una ora que faria quens tona pres vingue de enues
montalba mestre frances baixador de la uila de illa que
venia de la uola de montalba y parla ab dit musur de
durban y son anare tott des iurs enues montalba y nosaltres
vehent que ell son oren anats tanbe nos ne anarem.

Jo Gabriel noques firmo lo present de posicio f. Bartomeu
pauet f. no saber de. Juiure

_____ fuit sibi lectum presente dicto domino
_____ iudice et perseveravit.

_____ dicto die

Joanes de Joan agricola pentis loci de rodeo decem quin
quaginta annorum circum circa cognitus per dictum iudice
qui iuravit ad dominum deum dicere veritatem f.
Et pnt f. ipse testis per dictum dominum iudicem f.

Et dixit que vndre del principi del mes de setembre seten bre
de bon mati sonen anare a tria ballas en un tallat del termo
de rupidera y quant fua dalt en lo camí del rei ques camí real y es en
dins lo termo de rupidera cerca de mitgas luga d'inter de esparija
tobi amagat de durban y setha de vint homens francesos armats
de diffarents armes y entres eles qual y conaqui un mussos de musur
de durban anomenat talla ferro armat ab pedunial y spasa
lo qual me agafa y mdigue que calia que anas amontalba
perqz musur o mandaua stanbe y conaqui en bartian nan
dru lo paire en jaumot tott del lloc de montalba armats ab diffa
rents armes y tanbe viu que tenien presos dos mussos den camps
ab quatre besties y los dos fills den quinot y altres persones y

16
besties del present lloc de rodej lo qual bestia viu jo que dit franc
cessos en caminaven en ves lo camí de montalba y si tinguere
alli serua de una ora preses fins que arriba aquí mes he
frances lo baixador de jlla lo qual parla ab musur de
durban tot parlant son anaren ala volta de montalba
jo ab los altres nos ne anarem a treballar y ahoer lo quei se
jo gabriel noques firmola present depositio f Joan de Joan per no
saber de sciure

Fuit sibi lectum presente dicto domino iudice
et perseveravit.

Die decima quarta mensis octobris 1608

Franciscus Rostany filius quinqt Rostany agricole loci de ro
derio etatis viginti annorum cognit9 f dictum dominum
iudicem testis qui iuravit ad dominum deum et in posse
dicti domini iudicis dicere veritatem f
Et interrogatus f dictum dominum iudicem f super curie per
ventis

Et dixit que vndre del principi del mes de setembra proximu pas
sat de mati jomen ane a treballar en loterma de ropidera que
es del son bas compta de spich dintre del regna de espanya y quat
fui dalt en lo camí real que a los camí del regen loterma de ropide
ra y molt dintre de spaña trobi a musur de durban ab un pedri
nial llare y un altre de sart y ab ell ore vint e vint e cinc homes
per mes o manco armats uns ab padrenys altres ab altres armes dels
quals en cada un a tallat ferro y lo bograt en quies y nandreu y lo
fill deu gaudalla tot del lloc de rodej montalba en lo qual acof
tuma de estar dit musur de durban y lo qual me prenque en dit
camí real junta ment ab mi tenia preses a joan rostany
mon germay y antoni puell tots del present lloc y apres prenque dos
musos deny timpl que diuen Antoni serray y joan de la vall
ab quatre besties que manava en maczari Bartomeu peijre tot
de dit lloc de rodej junta ment ab mi me prenque quatre buros

12
y mofus de durban aqui sercha de vna ora presos y tarit nos alli hoj
die mofus de durban enuia a Antoni puell al balla del present lloch
si li uolia tornar los moltons que li tenia presos sino quent faia
suar a nosaltres. y lo bestiar quent tenia pres nos feu encaminar
ala volta de montalba y mofus de durban presos fins atant que a
ribas alli mestre frances baixador de la vila de Illa que ve
nia a la volta de montalba y parlo ab dit mofus de
durban y tots dos sen anau a la volta de montalba y nosal
tres veient que sen anau tots nos ne anarem alla a got
Jo Gabriel noges firmo la present depositio per frances
rostan y per nosaber de sciure

Fuit sibi lectum presente dicto dno ju
dice et perseverauit

Dillodie
Johannes rostan filius Guinotii rostani agricole pentis loci de ro
derio etatis sexagesimo annorum cognitus per dictum iudicem testis
qui iurauit ad dominum deum suum inposse dicti iudicis
dicere veritatem

Et interrogatus ipse testis per dominum deum iudicem
super curis peruentis

Et dixit que un die del principi del mes de setembre proximo
passat de mati yomen anu aripidera que es del sor bescopla
de jorj atraballar y quant fui alt en lo cami real dit locami
del rey dins loterma de rupidera y molt dintro despanya trobia
mofus de durban vint y sinch yomen armats de dissarent ares
y dit mofus de durban aportaua un pedrenyal llarch y dit mof
us de durban me feu aturar ab quatre burros que moraua
ym detingue y apres vingue frances rostan y mon germo y ta
be lo feu aturar y Jayera Antoni Puell del pent lloch y dos
mosos den camp y altres del present lloch de roder y mofus de
durban sercha de vna hora presos y dit mofus de durban

y la altra gent me digue que anas agorars lebestian que tenia
 pres ala volta de montalba que es del regna de frança a zont esta
 dit mustur de durban y apres viu q melhe frances baixador de
 illa vingue de la volta de montalba y parlar ab dit mustur de
 durban y apres los dos ab laltre gent senanaren ala volt de
 montalba y nosaltres veient quons saviem deixats soli nos
 re anarem atriaballar quiseu en sa partida
 No gabriel noques firmo la present de posicio per no saber de
 sciure
 Fuit sibi lectum presente dicto dno ju-
 die et perseveravit.

Ditodie

Antoniuss Puell oriundus loci de rodezio etatis viginti anno-
 rum circum circa cognitus per baiulum dicti loci testis
 qui iuraret in posse dicti domini iudicis diceret de ver-
 tatem s.
 Et interrogatus ipse testis per dictum dominum iudicem
 super curie peruenit.
 Et dixit que uno die del principi del mes de setembre proximo
 passat una matinada q anava alermo de rupidera atriabal-
 lar y quant fuy en lo cami real al cami del rey trobi amuseu
 de durban que aportaua un pedrinal larch y una pesto-
 la opedrenial curt y abell y auia alguna gent que io no
 pue dire quanta dels quals y conaqui en guiso y senyen Andreu
 y lo fill den gandalla tots de montalba armats ab pedrinyals
 y me varan a turar y apres vingue joan rostan y Andreu
 llargues y frances rostan y germa de dit joan rostan y los dos
 mossos den camp y bantomeu peiret y en macari rossel y altres
 del present lloch als quals tots periguere juntament ab les
 besties que manauem lo lloch a zont nos periguereu
 es en lo cami del rey dins lo terra de rupidera y molt dritra de
 espanya y rasi cercha de mil ga leuga y tenint nos all presos

19
lo dit mussur de durban, me digue que vingueſ assi a røde
al balla de rodes siliuolia tornax lobestiar que litorie
arrestat pino que ell faria suar al de rodes. Jo men vingu
en lo present loç. Jnoï tornimeç, aſſoç lo queç oç
se.

Jo gra biel noques, limo la present de positiõ f Antoni
Buell f nosaber de seuure

fuit sibi lectum presente dicto dno
iudice et perseveravit.

Die decimo quarta octobris millesimo sexcentesimo
sexto

Capient. dicti oluerius de gleu doming quidiat. dedur
San Joannes. . . . . Pereig, Bartrand, Talla fero, Antoiç
del mure, faber ferrariç de montalbano, guigo, huguet, stefa
nus del fauollar, jacob, boerat, filig den gondalla, si capi
possunt carserib, mancipient. sin autem cetent. ad fines
banni et fortificentur. ng. p.

Arguer Judoç

Copia huiusmodi in his sex papiri foliis huius maioris forme pñt
tantummodo incepto comprehensis scripta sumptag sine aucto origi
nali apria et matrice primiservatum inquisitionem et cum eis
dem servanter correpta collationata et comprobata per me Micha
ellem Galan Regia aucte notarium publicum ville Berpi
niam, et arribam totius diocesis in comitatu de pichu et ut
eidem specie licet aliena michi fida manu in iudicio et extra
plena ab omnibus adhibeatur fides ego dictus Michael Galan
notarius huius subseribo amentum vltimum artis notarie et
vinculum appono

